

Albert Smit

Foto's met een X-factor

Je kunt er met geen mogelijkheid omheen. Wekelijks zijn de resultaten van talentenjachten op tv te zien. Soms met veel zelfvertrouwen en misschien vaker met gevoelens van onzekerheid, krijgen we van de meest uiteenlopende artiesten hun zangkunsten voorgeschoteld. De jury oordeelt soms mild, maar is meestal heel kritisch over wat er wordt gepresteerd. Maar de jury is niet de baas. Het publiek bepaalt wie er naar de volgende ronde mag en wie uiteindelijk wint. De stokpaardjes van de jury leren we al spoedig kennen. Maar wat zijn de beweegredenen van de kijker om voor hun favoriet te kiezen?

Zangers en zangeressen die net ietsje meer kunnen laten horen en laten zien, komen uiteindelijk boven drijven. Het is de uitstraling die je blijft. Of die bijzondere stem, waardoor de tekst je in het hart lijkt te raken. Eigenlijk is het niet beter te omschrijven. Dat ongrijpbare gevoel noemen we de X-factor. Een meerwaarde die je bijna niet onder woorden kunt brengen. Een meerwaarde die iedereen wel kan waarnemen. Je kunt het voelen.

Zouden er ook foto's zijn die zo'n X-factor bezitten? Dat vroeg ik me af toen ik voor de buis zat te luisteren en te kijken naar kandidaten die er werkelijk alles voor over hebben om het verschil te maken.

Alles is al gefotografeerd. Althans, dat kun je horen bij fotoclubs die niet zo goed meer weten

waarmee je het volgende uitstapje succesvol kan laten zijn. Het verschil maak je echter vooral door de manier waarop je kijkt en fotografeert, en veel minder door het onderwerp dat je kiest. Foto's krijgen een X-factor als veel mensen ervaren dat de manier waarop je het hebt aangepakt bijzonder is. Een X-factor wordt door veel mensen aangevoeld. Je bent het er meteen met elkaar over eens, zonder dat je wat moet uitleggen. De X-factor heeft weinig met kunst te maken. Misschien juist helemaal niet. Vakmanschap is wel van belang. Iemand die niet kan zingen, heeft als artiest aan de X-factor helemaal niets. Iemand die technisch niet uit de voeten kan, laat niet alleen alle inhoudelijke kwaliteit verloren gaan, maar maakt ook de X-factor op een foto onzichtbaar.

Niet als bij artiesten kun je bij foto's ook spreken over uitstraling. Je moet worden geraakt. Niet in de eerste plaats door inhoud, maar veel meer door schoonheid, door sfeer, door zichtbare gevoelens en emoties.

Voor mij heeft de foto van Albert Smit de X-factor heel goed te pakken. Geen spectaculair onderwerp. Ook geen onderwerp dat voor het eerst op de foto staat. De fotograaf geeft het beeld een extra dimensie door de kwetsbaarheid die je kunt voelen. De kwetsbaarheid van iemand die je niet ziet, maar van wie je nu wel een voor-

stelling hebt. De rijkdom aan details, de lichtval en de gewone compositie dragen allemaal bij aan het gevoel dat we allemaal bij deze foto zullen hebben.

Albert Smit schonk heel toevallig bij zijn club, de AFV Leeuwarden, ook aandacht aan de X-factor. Hij beschrijft het als volgt:

"De foto moet een onvergetelijke eerste indruk achterlaten, ook met alleen de glimp van een thumbnail of op afstand tijdens een expositie, moet de foto opvallen tussen honderden andere beelden. Je wordt er als het ware naar toe gezogen. Ook bij nadere beschouwing zal hij aantrekkelijk moeten blijken, technisch, esthetisch en verhalend. Maar niet als meetlat waarlangs hij gelegd kan worden. Hij moet afwijken van de norm en er moet iets te raden overblijven. En misschien is wel het belangrijkste dat de foto direct moet aanspreken. Dat mag onderhuids zijn, of dat nu nostalgie, belofte, humor, erotiek of angst is. De foto grijpt eerder naar het gevoel dan het verstand en dat maakt dat hij blijft."

Met deze wijze woorden van Albert daag ik iedereen uit om zelf ook op zoek te gaan naar de X-factor. In nieuwe foto's en in foto's die je nog gaat maken.

Rob Agterdenbos